

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Влада Робітничо-Фармерське Взаємне Товариство, Incorporated в Манітобі, Редакція, адміністрація і друкарня місяться в Укр. Роб. Домі, на рої вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ТОВ. М. ПОПОВИЧ ПРО ПОЛОЖЕННЯ В РАДЯНСЬКОМУ СОЮЗІ.

3 доповіді т. Поповича на масовому мітингу 13. червня в Укр. Роб. Домі у Вінніпегу.

IV.

ЩЕ КІЛЬКА СЛІВ ПРО РАДЯНСЬКІ ШКОЛИ.

Попередньо ми говорили про школу на селі, а тепер подаємо те, що сказав т. Попович про радянські школи взагалі, до яких він мав нагоду приглянутися. Вищі школи, Інститути Народної Освіти, технікуми, робфаки (робітничі факультети), музичні інститути, поставлені в Радянському Союзі так, що кожного учня, перед прийняттям, бадяють, вивчають його умовний стан та нахил. Його не пшляють вчитися на інженера, коли він до цього не має нахилу, але пшляють його вчитися того предмету, до якого його тягне, який він любить. Цим досягають гарних успіхів. Надто звертають пильну увагу на талановитих людей і дають їм можливість вчитися.

Залишим буде говорити про те, що першество має робітничтво, робітнича молодь, головно та, яку посилає до школи робітнича або селянська незалежницька організація. У вищих і середніх школах учням дають приміщення, їдуть гроші на різні розходи, щоб вони не клопоталися прожитком, але наукою. Певна річ, що молодь неманська, багачка, таких привілеїв немає.

Учні з професорами на товариській стопі і багато вже є молодих радянських професорів, як їх там називають "червоною професурою".

ЩО ТАКЕ УКРАЇНІЗАЦІЯ.

Є люди, що люблять кепкувати з українізації, мовляв: "На що українських робітників і селян українізувати, коли вони й так знають українську мову". Такі люди або є демагогами, або просто хочуть посміятися над самим українством, хоч називають себе патріотами. Триста літ царат душив українську мову, русифікував населення України. За царату на Україні не було ані одної української школи. Все вчилося тільки по російськи, а мова українська уважалася мовою "мушкетерською", "некультурною", "халаською". Були петлюрівські міністри, або сам гетьман Скоропадський, хоч тепер кепкують з українізації, а самі не знали української мови. Галичани не польовізовано з такою силою, як Україну русифіковано, Галичина під Австрією все-ж таки мала українську школу, а й то багато Українців так понучувалися, що писали українські слова польськими буквами.

Ось чому радянська влада переводить українізацію і то переводить рішучо, неухильно. Переводить не тому лише, щоб вирівняти ту кривдну, яку заповнив царат українському народові, але й тому, щоб розвинути українську культуру. Урядовці, що не вичують української мови — віддаляють її від себе. Пильну увагу звернено на українізацію школи, на виховання української червоної професури.

Якщо колись українські міста були цілком зрусифіковані, то тепер в Харкові, чи Києві стрічаєш дітей, що йдуть зі школи і розмовляють між собою українською мовою.

Розвиваючи українську культуру, радянська влада дбає про забезпечення культурного розвитку різних національних меншостей. Кожний народ може вільно плекати свою мову й культуру. І це не тільки не шкодить відносинам цих народів між собою, а, навпаки, це сприяє кращому порозумінню між ними.

Неправдою є, що будуть на Україні є "жидівська республіка", про яку чорна сотня трубить вже кілька років. Правдою є, що радянська влада дає землю тим Жидам, що хочуть на ній працювати, бо чужаке має мати чесного працівника в державі, чим спекулянта. І в тих місцевостях є потворені жидівські райони, як між Німцями німецькі, між болгарськими болгарські. На Україні є тільки одна автономна республіка, а це молдованська, яка входить в склад Радянської України.

Ніка влада на світі не вирішує так правильно національного питання, як радянська влада. Тим вона міцно об'єднує довкола себе всі трудові народи, що живуть на шестій частині земної кулі — під радянською владою.

ОБОРОНА КРАЇНИ.

Будуючи власне господарство, прямуючи, хоч повільно, але неухильно, до соціалізму, радянська влада дбає про охорону своєї країни й здобутків Жовтневої революції. Працююче населення знає, що довкола него бушує капіталістичне море — тому воно допомагає радянській владі будувати червону армію, флоту водно та повітряну. Але червона армія не є подібною до армії капіталістичних країн. Армії капіталістичних країн є безсловесними манекінами, що тримаються не свідомістю, а дисципліною згори. Червона армія, навпаки, є свідомою політичною одиницею, відрізняється дисципліною якої полягає на тому, що кожний жовнір знає, що він є жовніром не лише робітничо-селянської країни, але передовим жовніром революційних мас цілого світа.

Молодого червоноармійця перш всього вчать читати й писати, який він неписьменний. В армії є політгуртки, де жовнірів вчать політичної грамоти. Червоноармійця вчать не тільки військового фаху, але його вчать загального знання. Жовнірам-селянам дають лекції по сільському господарству, учать як організувати культурні гуртки по селах і т. н.

Червоноармієць вчиться не тільки як обороняти свою країну, але за що її обороняти. До дому-ж червоноармієць повертає культурною людиною і стає допоміжним в селі. Червона армія — це школа. На Україні є школи червоних старшин, де все навчання проводиться українською мовою. Українізація армії на Україні також швидким кроком поступає вперед.

Дуже широко розвинена на Україні авіація. Пасажирські аеропланні стадо курсують між великими містами, як Москва—Харків—Київ—Одеса—Тифліс—Баку і т. д.

БУДИНКИ ПРИМУСОВОЇ ПРАЦІ.

Тов. Попович відвідав також в'язниці, які в Радянському Союзі називають "Будинками Примусової Праці", або в скороченню "БМІР".

В Радянському Союзі на довшє, як на 10 літ ув'язнення, не судять. Коли хтось заслужив на більшу кару, як за шпiонаж, чи за гідке вбивство з цілею грабунку (хуліганство), то таких судять до найвищої карі — на розстріл. А ті, що засуджені до примусової праці, залежно від їх поведіння в часі відбування карі, звільнюються значно скоріше від визначеного речиння.

В БМІР-ах в'язні виконують різні роботи; там вчать їх різних фахів майстерства, навіть читати й писати, дають лекції, стараються зробити з них людей. За працю в'язні отримують платню, яку їм видають, або відсилають їхнім родинам. В'язні мають навіть свої стінні газети. Але вони рішуче позбавлені волі.

ГАЛИЧАНЕ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

На Радянській Україні є багато Галичан. В Харкові, Києві, Дніпропетровську, Одесі — всюди можна стрінути Галичан. Є це люде різних професій і клас. Одні попали на Україну ще в часі імперіалістичної війни, як полонені; другі попали в часі горожанської війни, перейшовши за Збруч з галицькою армією й там лишившись; треті вже пізніше втікли з-під польсько-схляхетського ярма; четверті прибули з таборів в Чехословаччині та Відні. Ще й тепер багато втікають з Галичини та з польської армії на Україну.

Багато Галичан є на відвічалних радянських становищах, багато є професорами в різних вищих і середніх інститутах, вчителями по селах. Є студенти, що вчать в радянських школах, є жовніри в червоній армії, а є втікачі, що взяли собі землю й господарять.

В Харкові є клуб галицьких втікачів, який провадить культурну та організаційну працю й дає моральну та матеріальну допомогу новоприбуваючим втікачам.

КАНАДІПСЬКІ КОМУНИ НА УКРАЇНІ.

Через пізній час т. Попович лише кількома словами схарактеризував стан канадських комун на Україні. Він відвідав дві комуні: комуна в Мигаївці, коло Одеси, та комуна "Хлібороб" на Криворіжчїні.

Перша з них є дуже багата. Має гарні будівлі, прекрасні коні, рогату худобу, вівці, свині. Має великого млина, який дає комуні великий дохід, електричне освітлення. Не має вже ані цента довгу й поживою на весні була забезпечена на цілий рік наперед.

Колі-ж є які незгоди в комуні, то чисто особистого характеру. У своїй залюсті забавити комунари занебдують культурну працю. А це відтак відбивається на них самих. Через такі особисті незгоди деякі особи виступили з комуни, а деякі вернули назад до Канади. Але комуна, як цілість, дуже гарно розвивається.

Комуна "Хлібороб" на Криворіжчїні — стоїть бідніше від мигаївської. Вона мала більше внутрішніх непорозумінь, які вже пережила. Радянська влада видала тепер новий закон про комуни. Попередню, коли комунар лишав комуну, то трапив право на те, що в неї вклав і що він не працював. А тепер, коли комунар лишає комуну, йому звергають його пайку, платять певний процент за працю і — "з богом Парасю".

Мигаївська комуна має школу для дітей а кількох років старших вчать у вищих школах Одеси. Дехто з дорослих також ходили до Одеси й вчилися різних фахів.

На цему т. Попович закінчив свій доповідь. Повторюємо ми деякі пояснення з него випустили, додавши натомість те, що довідалися від т. Поповича в особистій розмові.

ДЕЩО ПРО ЛЕНІНА.

Ленін вмів з робітниками не тільки говорити, але вмів і слухати їх. Це велике мистецтво — слухати інших, та далеко не всі ним володіють. Багато більше на світі таких людей, що вміють говорити, ніж тих, що справді вміють слухати.

Ленін належав до останніх. Саме через це він, як ніхто інший, зміум, мов та морська губка, всапати в себе все те, що є здорового й реального в житті робітничої класи. Він умів це робити на усіх становищах. В 1905 р. за першої Петербурзької Ради Робітничих Депутатів, коли він, сидючи на хорах у Вільному Економічному Товаристві, прислухався до слів робітників та робітниць, вибрав в себе кожне їхнє слово.

Він умів це робити й на масових зібраннях, сидючи на приступках серед робітників, розмовляючи з ними й до кожного їхнього слова прислухаючись. Він умів з кількох слів собі намалювати цілу картину. І за моментів, коли комуністів цукували й підготовляли погром у редакції "Правди", а він мусів по випадкових притулках переховуватися, він умів, побалакавши з робітницею або куховаркою, — з'ясувати собі, як у неї переломлюється буржуазне цукування й що її відштовхує від більшовізму.

Він умів тяжкими своїм мандруванн, диліневими днями коло Сестрорецька, ховаючись у курїні біля стогу сіна, виситувати в робітничій сім'ї, що його притулала, і скласти собі ясну ідею про те, як робітничі сім'ї живє.

Не було людини простішої, яснійшої, людянійшої за Леніна. Скрізь і всюди він був одинковий. Наприклад, у тюрмі.

Сидючи якось у тюрмі в одній місті, Ленін відразу-ж повів звідти кинути роботу: він послав з тюрми на волю листівки, писав там і став душею всего тюремного коридору.

Він умів в один і той самий час годинами вистукувати своєю сусідою:

"Шильно затикай квартиру ганчіркою, щоб у тебе не завадло вітром тягло", і в той-же час тут-же викладав теорію гегемонії пролетаріату та тумачив своєму сусідові помилки народників.

Як війна почалась, Леніна заарештував у Галичїні австрійський уряд, обвинувативши його в шпигунстві. Його взято за воєнного шпигуна й запроторено в тюрму в селі Новому Тарзі, біля Кракова. Він сидів у тюрмі декілька днів, а разом із ним кілька канадських селян за недоплатки, декілька кримінальників, то-що.

Всі вони зійшлись на тому, що зробили Леніна чимось у роді старости, вїята, і він з превеликою готовністю ходив під конвоем начальства купувати тютюн для всієї компанії. В той-же час він з'ясував а-рештованим галицькі закони, що він їх по книжках вивчав, щоб галицьким селянам допомогти з цієї боргової ями вратися. Погю галицькі селяни сразу-ж полюбили за ба-дьюристий дух, за сильну волю, за готовність пособити, за прихильність до простої людини.

В галицькій тюрмі, з людьми, що з ними він од сили міг порозуміватися ламаюною польською мовою, він відразу-ж зробивсь душею товариства. І так було скрізь, куди тільки Ленін не попадав.

НА КОГО ТИ, РОБІТНИКУ, ГОЛОСУВАТИМЕШ?

Бо я буду голосувати на тов. Якова Пенера.

Я сам робітник і як такий, ставало оце питання до кожного українського робітника у Вінніпегу. Ставало перед самими провінційальними виборами до мавітбського парламенту, бо бачу дуже багато різнокольорових кандидатів і бачу, що всі вони топчуть стежку до робітників за головами.

Консервати так солодко щєбечуть, як соловейки (ті, що на фармах курей душать); ліберали, зачуваю, навіть червоний кольор собі прибрали. (Так, імена й назвиська кандидатів ліберальної партії на ба-дльотх будуть надруковані червоною краскою. — Зам. Редакції.) А у своїй програмі такого ліберала поналикували, що й волова шкіра лопнула-б, коли-б на ній хтось написав так багато хвалькової брехні.

Мало того, що самі себе хвалять, то ще й на Айвенса покликаються, неначе-б сам Айвенс сказав, що ліберальна партія більше зробила для робітничества, як уряд Брейкена.

Ой, наробили вони всі нам. Так наробили, що ми, робітники, вже й спини потюмили, а не можемо їм той ласки віддати.

Всі пани багато для нас роблять... підчас виборів. Роблять два тижні підчас виборчої агітації, а по виборах цілх чотири роки ми на них робимо. Вони тоді вже про нас не чують, не дбають і не знають.

Тому то я ставлю тут до тебе, товаришу робітнику, питання: на кого ти голосуватимеш 28. червня?

На консервата? Ой, не готуй на него, бо пхав він тебе у військові табори, як Австріяка.

На ліберала? Чому? Тому, що лібералів хвалять Айвенс? Ох, милий боже! Хвалилася верша болотом. Хоч Айвенс може й похвалив лібералів, але проте він замість голосувати на ліберала, кандиде сам. Іншими словами: Айвенсова хвальба лібералам сорочки не дасть.

Може думаєш, товаришу, голосувати на Брейкенових кандидатів? Так хтено-ж їх знає, до якої партії вони належать: в місті до прогресивної, на фар-

мах до фармерської, а як зберуться разом, то виглядає як-кась ліберально-консервативно-незалежна збірарина.

Ну й цур їм! Ми — робітники, й для нас повинні бути тільки робітничі кандидати.

Ох, дуже жаль, що деякі ті робітничі кандидати такі добрі для панів, що хвалять їх і ті на них, як на авторитет, покликаються у своїх програмах. Жаль, бігме жаль.

Я ще дещо знаю про них, але... вони також "незалежні". Я знаю лише одного дійсно робітничого кандидата, який представляє дійсно робітничу організацію: ним є Яков Пенер. Сам він є робітник від п'ят аж до мізку. Чув я його промови і не чув я від него тих солодких слів, що ними прикривають свої брехні кандидати панських партій.

І за це Яков Пенер мені сподобався.

Та ще й за те, що він є доволітним працівником в робітничих організаціях. Та ще й за те, що його поставила кандидатом Комуністична Партія. Та ще й за те, що програма Комуністичної Партії говорить про наші, робітничі, болі. Бо в тій партії членами є такі самі робітники, як і я, або ти, товаришу. Тому я питаю тебе, товаришу робітнику, на кого ти голосуватимеш 28. червня?

Бо я голосуватиму одинкою на Якова Пенера. Я так голосуватиму й тебе, товаришу, кичу так само голосувати одинкою на Якова Пенера. Двійку, трійку, чвірку і т. д. віддам я на кандидатів Незалежної Партії Праці.

А панським кандидатам не дам ані одного голосу. Не дай їм, товаришу.

Хай ліберали напишуть назвиська своїх кандидатів навіть золотими буквами, а не лише червоними, то я ім свого голосу не дам, бо душа у них чорна. В консерватів — ще гірша. Про таких навіть пісня складена: "Слова твої прекрасні, а чортова думка".

А в комуністичного кандидата слова кострубаті, але думка добра, широко-товариська.

Тому при голосуванні від нас йому належить однак!

Робітник.

РОБОТА ПЛЕНУМУ ВИКОНКОМУ КОМІНТЕРНУ.

Після двохтижневої напруженої роботи — закритися прикінці травня в Москві черговий пленум Виконкому Комінтерну.

Робота його відбувалася в складній напруженій обстановці. Разом з тим скликання його було як не може бути більш своєчасне, необхідне, бо світового значення події вимагали ясної, ленінської оцінки й такої-ж ясної лінії для комуністів-ленінців цілого світу.

За останній час з цілковитою ясністю виявилось скільки не тривала стала та рівновага, що її Весесоюзна Компартия відзначала (і цілком вірно), на 14-му з'їзді партії між двома системами: соціалістичною й ворожою капіталістичною системою. Так звана "відносна стабілізація", нині упирається в два факти: існування С.Р.С.Р. і могутній розвиток (не зважаючи на часткові невдачі), китайської революції. І нинішній гегемон європейського імперіалізму, консервативна Англія, що ще до цього смертельно вражена в саме серце велитеським страйком гірників, гарячково намагається у вогні нової світової війни задущити революцію, несе для капіталізму неминучу загибель.

Ми бачимо як пляномірно готуються імперіалісти під проводом Англії до нової світової війни, що вже точиться на широких просторах Китаю, — проти С.Р.С.Р. Імперіалі-

сти задалегідь прочищають шлях до кривавих битв жорстоким походом проти своїх робітничих мас, яким намагаються завчасно надіти на мордника, зруйнувавши їхні об'єднання, розторопивши робітничі організації, а натоцьмість, створивши й зміцнивши свої милітаристичні фашистські сили. Ілюстраціями до того можуть бути такі факти: новий законопроект про трейд-юні в Англії, воєнізація населення у Франції, фашизму в гіденбургівській Німеччині, не кажучи вже про "царство" Мусоліні. В цій ганебній роботі, скерованій на ліквідацію опірної сили європейського пролетаріату, не малу участь беруть меншовики всіх країн, впробовані люкаї капіталу з П. та Амстердамського Інтернаціоналів. За прикладом імперіалістів соц.-угодовці усіх країн підняли шалене виття проти Фортеї й осередку революції. — С.Р.С.Р., накликаючи проти нього нову війну, Загроза світової війни, нині — особливо на тлі розриву Англії з С.Р.С.Р. — реальніша, ніж коли будувалися.

І ленінський штаб світового об'єднання комуністів безстрашно проаналізувавши обстановку, вогневыми словами відозви до всіх трудящих, поневоленних народів попередив про нові страхїття, що її прискореним темпом готують старі майстри кривавого сміху Чємберлейни, Пуанкаре, Гін-

денбургі, Пласудські. Пленум Виконкому Комінтерну не лише попередив про небезпеку, не лише викрив зрадницьку роботу соціал-демократії та золотушних пацифістів, усіх країн та мастей, а й дав практичні конкретні вказівки, як мобілізувати маси в боротьбі проти війни, проти нової руйни в цілому світі.

Далі пленум дав вичерпаючу аналіз становища в Китаю, китайської революції, давши чітке орієнтування та ліній поведінки комуністів, зокрема китайській комуністичній партії в питаннях про шляхи розвитку китайської революції та нинішньої її стадії, після переходу великої китайської буржуазії до табору контрреволюції.

Нарешті пленум спеціально зосередив свою увагу на завданнях англійської компартії, тоб-то тієї партії, що на її плечі безпосередньо лягає тягар боротьби з божевільними міднолобими владарями нинішньої Англії в їхньому поході проти трейд-юні, інтервенції в Китаю та організації "хрестинного походу" європейського імперіалізму проти країни праці — С.Р.С.Р. Одною з підпор твердолобих є зрадницька робота Генеральної Ради і Партії Праці, що боротьба з нею — викривання їхньої одиниці суті є одним із основних завдань Комуністичної Партії Англії.

І на цьому пленумі, як і на попередньому, виступала опозиція в особі тов. Троцького. Старе правило; нові часи, нові пісні цілком виправдалися і підчас цього виступу опозиції. Нині, становище ВКП в зв'язку з загальними міжнародними труднощами складніше, важче, ніж то було підчас попереднього пленуму. А опозиція, що чимдалі вироджується у безвідповідальну, демагогічну купку балакунів, грає на труднощах, спекулює на них. Коли минулого разу опозиція виступала перед лицем міжнародного об'єднання комуністів, хай й не шире, але все-ж отримувалася якої-такій, бодай і зовнішньої партійної етики, то нині цього не було. Тов. Троцький, переганяючи свого колегу Зіновєва, що недавно виступив проти ленінської партії на позапартійних зборах, на пленумі, цілковито розпери-зався, злісно закидаючи нечувані речі, обиджуючи брудом і ВКП і Комінтерн в цілому.

Коли на минулому пленумі опозиція сик-так захопувала себе фракційне розкольніцьке ество, то нині тов. Троцький на весь голос виступив від опозиційного блоку, зухвало протиставляючи свою фракційну ліній, ліній ВКП, ліній Комінтерну. Цей новий виступ опозиції ще й раз говорив, яким швидким темпом і куди росте опозиція, та чого варті її слова покаяння, писані нею 16. жовтня минулого року.

Пленум рішуче засудив виступи та руйніничку роботу опозиції, попередивши т. Троцького та Вуйовича, що вразі, коли вони не прийнять своєї фракційної роботи в лавах Комінтерну, то проти них буде вжито відповідних організаційних заходів. Разом з тим, пленум постановив вимогу перед ЦК ВКП про рішучі заходи проти фракціонерів-розкольніків з опозиції, що намагаються захитати ленінські лави у цей відповідальний, складний для партії і Комінтерну час, спекулюючи на наших труднощах.

Нині-бо, в час нового підготування світової війни єдність більшовицьких лав, більшовицька дисципліна повинні бути як найвищі. Комінтерн і ВКП добються цієї єдності, ленінської витривалості й дисципліни, необхідних для того, щоб справа світової соціалістичної революції зростала й перемігала.

Харківський "Комуніст".

Чи ви ворог своїм приятелям?

Коли ні, то чому не постараетесь, аби всі ваші приятелі читали "Укр. Роб. Вісті"? Ви зробите їм приятельську при-слугу, як зробите їх передлат-Чемберлейни, Пуанкаре, Гін-